

Kontrol og Forvaltning
J.nr. 2022-24-31-00346
Ref. HELOL
Dato: 30-05-2023

Høringsnotat til bekendtgørelse om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater

Fødevarestyrelsen har den 30. marts 2023 sendt forslag til ny bekendtgørelse om fødevarekontrol og offentliggørelse af kontrolresultater i offentlig høring, herunder vedrørende det nye smileymærke, som skal ophænges i detailvirksomheder i stedet for kontrolrapporten.

Frist for høringssvar udløb den 28. april 2023.

Fødevarestyrelsen har fået høringssvar fra Dansk Industri (DI), Danmarks Apotekerforening, FødevareDanmark, Dansk Erhverv, Landbrug & Fødevarer, De Samvirkende Købmænd (DSK), Horesta og Forbrugerrådet Tænk.

Høringssvar og Fødevarestyrelsens bemærkninger

Ændringer af bekendtgørelsen, der gælder fra den 1. juli 2023:

Bortfald af en af to opfølgende kontroller i forbindelse med visse anmærkninger

DSK, DI, Dansk Erhverv og FødevareDanmark bemærker, at reglen om, at en anmærkning som udgangspunkt giver to opfølgende og gebyrbelagte kontrolbesøg, skal ophæves. Det anføres til støtte herfor, at reglen rammer både for bredt og for skævt i forhold til formålet med reglen, som var at ramme de virksomheder, der mangler viljen og evnen til at overholde reglerne. Det anføres endvidere, at det ikke er en effektiv udnyttelse af kontrollens ressourcer og ikke understøtter en risikobaseret tilgang.

FødevareDanmark bemærker endvidere, at antallet af opfølgende kontrolbesøg bør vurderes fra sag til sag, hvor formålet er at sikre sig, at den konstaterede overtrædelse er bragt i orden hurtigst muligt, så forbrugeren ikke oplever vildledning eller svigt i fødevaresikkerheden.

DI er tilfreds med, at to opfølgende kontrolbesøg bortfalder i særlige tilfælde.

FødevareDanmark bemærker, at de foreslåede undtagelser fra hovedreglen om to opfølgende kontroller skal fortolkes bredt. FødevareDanmark har set eksempler på, at alvorlige overtrædelser ikke følges konsekvent op, f.eks. når en virksomhed f.eks. for

en hygiejnefejl eller manglende allergenmærkning har fået en bøde på 20-40.000 kr. og en sur smiley, så er det ikke i orden, at Fødevarestyrelsen venter op til to måneder med at følge op.

DSK bemærker, at det nu er mere end tre år siden, at reglen om to opfølgende kontrolbesøg, blev indført, og at de muligheder som stk. 7 giver, skal bringes yderligere i anvendelse. DSK bemærker, at der nu må være et datagrundlag, der giver mulighed for at kunne undtage flere situationer end dem, der angives i stk. 9, som administrative kontroller. DSK opfordrer fortsat til en drøftelse af, i hvilke situationer Fødevarestyrelsen kan undlade anden opfølgende kontrol, da dette bør afhænge af arten og grovheden af overtrædelsen. DSK bemærker i øvrigt, at det ikke angives, hvilke af de to opfølgende kontrolbesøg, der ikke skal gennemføres.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er positivt at se, at den foreslåede ændring i § 1, stk. 6, vil kunne medføre en reduktion af antallet af opfølgende kontroller, og at det samtidig er positivt at se, at Fødevarestyrelsen i praksis undlader at gennemføre to opfølgende kontroller i visse tilfælde, hvor dette ikke vurderes nødvendigt.

HORESTA beklager, at der i praksis ikke finder undtagelser fra to opfølgende kontrolbesøg sted ud over de i stk. 6 foreslåede. HORESTA bemærker, at det er positivt, at det ene af to opfølgende kontroller fortsat kan bortfalde, hvis der er særlige omstændigheder, men at det i praksis og i vejledningen drejer sig om få forseelser og reelt ikke sker.

Fødevarestyrelsen bemærker, at styrelsen er opmærksom på erhvervets ønske om ophævelse af bestemmelsen om to opfølgende kontrolbesøg, men at bestemmelsen er det retlige grundlag for udmøntning af den politiske beslutning i Fødevareforlig 4.

Styrelsen bemærker til det anførte om, at bestemmelsen rammer både for bredt og for skævt i forhold til det oprindelige formål, at opfølgende kontrol er en vigtig del af Fødevarestyrelsens risiko- og behovsorienterede kontroltilgang. Virksomheder, der overholder reglerne, får mindre kontrol mens virksomheder, der overtræder reglerne, får mere kontrol, som en del af kontrollens incitamentsstruktur.

Flere høringsparter ønsker flere undtagelser fra to opfølgende kontroller, herunder de i stk. 9 nævnte kontroller, som DSK foreslår undtaget. Fødevarestyrelsen bemærker herved, at styrelsen løbende arbejder med at udvikle og forbedre kontrolkoncepterne. At første opfølgende kontrol i visse tilfælde bliver udført som en administrativ kontrol, betragter Fødevarestyrelsen som en byrdelettelse for virksomhederne.

Til det af DSK anførte om, at det ikke fremgår af den foreslåede § 1, stk. 6, hvilke af de to opfølgende kontrolbesøg, der ikke skal gennemføres, bemærker Fødevarestyrelsen, at det med det nuværende kontrolkoncept er andet opfølgende besøg, der bortfalder i de i § 1, stk. 6, 2. og 3. pkt. nævnte tilfælde.

Administrative kontroller ved visse første opfølgende kontroller

DSK finder det glædeligt og DI er tilfreds med, at bekendtgørelsen nu i stk. 9 indeholder eksempler på situationer, hvor kontrollen kan gennemføres administrativt, men at de nævnte situationer bør tilføjes listen med situationer, hvor ét opfølgende besøg er tilstrækkeligt. DI ønsker en undersøgelse af andre muligheder for administrativ kontrol. DSK ønsker derudover en drøftelse af, hvilke kontroller, der med fordel kan kontrolleres efter stk. 10.

FødevareDanmark finder, at der i § 1, stk. 9 bør tilføjes en sjette mulighed med de omstændigheder, hvor der, som nævnt under stk. 6, er foretaget en udbedring, som kan dokumenteres f.eks. via billeder, videoer, specifikationer e.l.

FødevareDanmark bemærker endvidere, at de af stk. 9 omfattede kontroller ikke udelukker, at der stadig skal foretages et fysisk andet kontrolbesøg, hvilket kan give mening, men at f.eks. et ejerskifte, der ikke er anmeldt, og som er konstateret ved ordinært kontrolbesøg, vel kun skal dokumenteres anmeldt én gang.

Fødevarestyrelsen bemærker, at de af § 1, stk. 9, omfattede anmærkninger alle er kendetegnet ved, at de oplysninger, som Fødevarestyrelsen skal kontrollere, alle er umiddelbart tilgængelige for Fødevarestyrelsen, når virksomheden har rettet forholdet op.

Fødevarestyrelsen bemærker endvidere, at der forsat skal gennemføres et andet opfølgende kontrolbesøg, idet det udelukkende er første opfølgende kontrol, som er en målrettet kontrol, der kan gennemføres administrativt. Anden opfølgende kontrol er en standardkontrol, som i udgangspunktet kræver, at Fødevarestyrelsen er fysisk til stede i virksomheden.

Fødevarestyrelsen vil fortsat have opmærksomhed på, om også andre kontroller vil kunne blive omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 9, om gebyrbelagt administrativ kontrol. Derudover bemærker styrelsen, at § 1, stk. 8, indeholder hjemmel til, at Fødevarestyrelsen også kan gennemføre kontroller som administrative kontroller, medmindre Fødevarestyrelsen vurderer, at overholdelse af fødevarelovgivningen mere hensigtsmæssigt kan kontrolleres på anden vis.

Den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 10, giver Fødevarestyrelsen grundlag for at afholde de af § 1, stk. 9, omfattede kontroller som kontrolbesøg, hvis styrelsen vurderer, at det er nødvendigt, fordi formålet med kontrollen ellers forspildes.

DSK ønsker derudover at få oplyst, om styrelsen efter en administrativ kontrol sender smileymærke og kontrolrapport med både fysisk post og i e-Boks.

Fødevarestyrelsen sender smileymærke til virksomheden med almindelig post og både smileymærke og kontrolrapport til e-Boks.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det kan spare virksomheder tid og omkostninger, at kontrol gennemføres administrativt, men at det også kan være svært for virksomhederne at vide, hvilke oplysninger og dokumentation der vil blive krævet, og om de er tilstrækkelige til at opfylde kravene i fødevarelovgivningen. Derudover kan der være risiko for, at virksomhederne ikke får tilstrækkeligt med vejledning og rådgivning fra Fødevarestyrelsen, hvilket kan føre til misforståelser og fejl.

Fødevarestyrelsen bemærker, at virksomhederne altid kan orientere sig på Fødevarestyrelsens hjemmeside eller kontakte Fødevarestyrelsen for generel vejledning om fødevarelovgivningen.

HORESTA tilslutter sig, at de første opfølgende kontroller skal gennemføres som administrative kontroller, som foreslået, men at gebyret tilsvarende skal sænkes for den type af kontrol for virksomheden i forhold til betalingsbekendtgørelsen som følge af

tidsbesparelsen ved ikke at have fysisk kontrol på virksomheden og færre udgifter til transport mv.

Fødevarestyrelsen bemærker, at hjemmel til opkrævning af gebyr for de af § 1, stk. 9, omfattede kontroller er under udarbejdelse i bekendtgørelse om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v. HORESTA får mulighed for at fremsætte bemærkninger til gebyrets størrelse i forbindelse med den eksterne høring vedrørende betalingsbekendtgørelsen.

Automatisk videreførelse af kontrolrapporter også ved flytning

HORESTA tilslutter sig, at kontrolrapporten automatisk videreføres ved flytning og ejerskifte, hvis den tidligere kontrolrapport er uden anmærkninger (1 smiley) ved de 3 forrige kontroller inden for mindst 1 år.

HORESTAS høringssvar giver ikke Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Ændrede betingelser for kædekontrol

HORESTA tilslutter sig, at samtlige virksomheder, der er omfattet af kædehovedkontorets styring, skal være omfattet af kædekontrollen, og der ikke længere er krav om, at alle virksomhederne skal have fælles navn og markedsføring, så længe styringen af fødevarekontrollen er fra hovedkontoret.

HORESTAS høringssvar giver ikke Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Ændringer af bekendtgørelsen, der gælder fra den 1. oktober 2023

Nyt smileymærke med smileysymbol eller fødevarekontrolsymbol

DI, FødevareDanmark og DSK har ingen bemærkninger til smileymærket, og Dansk Erhverv er generelt positiv over for, at myndighederne moderniserer fødevarekontrollen, bl.a. ved at udnytte ny teknologi og tage højde for den øgede digitalisering, f.eks. ved brug af QR-koder til de forbrugere, der ønsker ekstra viden.

Overordnet mener Forbrugerrådet Tænk, at det nye smileymærke er blevet simple og dermed langt lettere at fortolke som forbruger, og at reduktionen af antallet af mulige smileysymboler og afskaffelsen af elitesmileyen giver et mere retvisende billede af kontrolresultaterne. Forbrugerrådet TÆNK er tilfreds med, at historikken for kontrolresultaterne er med på det nye smileymærke i form af resultaterne fra de seneste to kontrolbesøg.

DSK ønsker information til butikkerne om bl.a., hvordan smileymærket skal opsættes, og at kontrolrapporten ikke længere skal hænges op, men gerne må blive hængende, hvis virksomheden ønsker dette.

HORESTA bemærker, at Fødevarestyrelsen i forbindelse med implementeringen af de nye regler skal sikre en kontrol baseret på vejledning uden sanktioner og en længere tidsfrist for udskiftning af eksisterende rapporter i virksomhederne herunder også virksomhedernes digitale løsninger i respekt for, at omfanget af implementeringen af bekendtgørelsen er radikal for mere end 50.000 virksomheder, og ændringerne som sådan ikke ændrer fødevaresikkerheden eller oplysningerne til forbrugerne.

DSK har en bekymring i forhold til, at virksomheden ikke længere får udleveret rapporten i printet form. Det, at virksomheden nu skal gennemgå en rapport i elektronisk form frem for på papir, gør det vigtigt, at der afsættes god tid til virksomhedens gennemsyn af kontrolrapporten, inden kontrollen afsluttes. DSK bemærker endvidere, at det er vigtigt, at der implementeres en rimelig overgangsperiode med vejledning på det første tilsyn efter ikrafttrædelse.

Fødevarestyrelsen bemærker, at styrelsen udarbejder informationsmateriale om den nye smileyordning inden den 1. oktober 2023, hvorfra reglerne skal finde anvendelse.

Når Fødevarestyrelsen udsender det nye smileymærke til de detailvirksomheder, som er omfattet af ordningen, udarbejder Fødevarestyrelsen derudover et følgebrev, hvor styrelsen nærmere redegør for den information, som DSK har beskrevet.

Fødevarestyrelsen bemærker i øvrigt, at der vil være en omstillingsproces for både virksomheder og tilsynsførende, og at styrelsen vil være opmærksom herpå.

Fødevarestyrelsen vil have fokus på vejledning i forbindelse med kontrol af virksomhedernes overholdelse af de nye regler, og sanktionering vil i førstegangstilfælde som udgangspunkt være forbeholdt de situationer, hvor styrelsen kan konstatere, at der er tale om vildledning.

DSK ønsker oplyst, om det er en udfordring, hvis en butik hænger smileymærket op, før rapporten offentliggøres på findsmiley.dk, og om der kan være et tidsrum, hvor der ikke er overensstemmelse med det, der fremgår på smileymærket og findsmiley.dk.

Fødevarestyrelsen bemærker, at det allerede kan være tilfældet i dag, hvor virksomheden får kontrolrapporten udleveret ved kontrolbesøget, men at kontrolrapporten først bliver offentliggjort på [Findsmiley.dk](https://findsmiley.dk), efter synkronisering af data.

DSK ønsker endvidere oplyst, hvordan det fremover vil foregå, når der udstedes en foreløbig kontrolrapport, som ikke skal offentliggøres. Desuden stiller DSK spørgsmål til processen fremover, hvis en rapport ændres, herunder om virksomheden får tilsendt ny kontrolrapport samt smileymærke både med e-post og fysisk post og selv vælger, om de vil ophænge det fysisk fremsendte smileymærke eller printe det mærke, de har modtaget via e-Boks (hvis de har en printer).

Fødevarestyrelsen bemærker, at Fødevarestyrelsen ved kontrollens afslutning, sender den foreløbige kontrolrapport digitalt. Når kontrollen er efterbehandlet, og sagen kan afsluttes, sendes den endelige kontrolrapport og smileymærket digitalt, og smileymærket fremsendes desuden med post til virksomheden.

Hvis en kontrolrapport bliver ændret, og det har betydning for de oplysninger, der bliver vist på smileymærket, får virksomheden både tilsendt en kontrolrapport og et nyt smileymærke digitalt, og smileymærket sendes derudover med post. Hvis ændringen på kontrolrapporten ikke har betydning for smileymærket, får virksomheden udelukkende den nye kontrolrapport og smileymærket tilsendt digitalt.

Dansk Erhverv bemærker, at bestemmelserne om at: "Smileymærket skal placeres, så det til stadighed er let synligt og læsbart for forbrugerne, inden de betræder virksomhedens forretningsområde", og "Hvis smileymærket ikke længere fremtræder læsbart, skal virksomheden rekvirere et nyt hos Fødevarestyrelsen" er uklare. Dansk Erhverv

foreslår at sætningerne omformuleres, så det bliver tydeligere hvad der menes, herunder om f.eks. ”rekvirere” indebærer, at virksomheden selv kan printe et nyt smileymærke, eller at det præciseres i den tilhørende vejledning.

HORESTA bemærker, at den tilhørende vejledning skal uddybe kravene til skiltningen med smileymærket og QR-kode, og hvorvidt virksomheden selv skal printe kontrolrapporten ud, i hvilke format og farver, samt eksempler på hvor smileyen skal ophænges.

HORESTA bemærker endvidere, at salg via digitale platforme ejt eller administreret af tredjepart bør uddybes. Det bør fremgå, der er tale fødevarevirksomheden og ikke tredjepart, som har ansvaret for at vise eller linke til sine seneste fire kontrolrapporter på den digitale platform.

Fødevarestyrelsen bemærker, at det også følger af den gældende bekendtgørelse af 1. januar 2021, at kontrolrapporter skal placeres, så de til stadighed er let synlige og læsbare for forbrugerne, inden de betræder virksomhedens forretningsområde, og at virksomhederne, hvis kontrolrapporterne ikke længere fremtræder læsbare, skal rekvirere nye hos Fødevarestyrelsen. Bestemmelserne er nu gentaget i den foreslåede § 20, stk. 2, i forhold til smileymærkerne, men forpligtelserne er de samme som de gældende forpligtelser i forhold til ophængning af kontrolrapporter.

Fødevarestyrelsens vejledning om offentliggørelse af kontrolresultater på fødevareområdet beskriver nærmere virksomhedernes forpligtelser. Vejledningen skal revideres som følge af den nye smileyordning. Fødevarestyrelsen vil i den forbindelse præcisere bestemmelserne om synlighed og rekvirering i forhold til det nye smileymærke. Vejledningen bliver også udvidet med den af HORESTA efterlyste yderligere information om salg af fødevarer på digitale platforme, som ejes af tredjepart.

Apotekerforeningen støtter forslaget om, at detailvirksomheder, herunder apoteker, indplaceret i risikogruppen ”ultralav” skal ophænge smileymærke med fødevarekontrolsymbol i indgangspartiet i stedet for kontrolinformationsblanketten. Men foreningen bemærker, at det fremgår af bilag 7, at symbolet både dækker over virksomheder, som endnu ikke har fået kontrol og virksomheder, som er indplaceret i risikogruppen ultralav. Dette kan ifølge foreningen vildlede forbrugeren og betyde, at forbrugeren fravælger en detailvirksomhed, f.eks. apoteket, fordi forbrugeren fejlagtig tror, at detailvirksomheden endnu ikke er kontrolleret. Apotekerforeningen opfordrer derfor til, at der ikke anvendes samme symbol for de to kategorier.

Fødevarestyrelsen bemærker, at det også af den gældende bekendtgørelse af 1. januar 2021 følger, at kontrolinformationsblanketten både omfatter virksomheder, som endnu ikke har fået kontrol og virksomheder, som er indplaceret i risikogruppen ultralav. Bilag 7 i den foreslåede bekendtgørelse indeholder udelukkende en gengivelse af det fødevarekontrolsymbol, der vises på kontrolinformationsmærket. Teksten i bilag 7 fremgår ikke af det mærke, som virksomhederne skal ophænge i deres indgangspartier. Fødevarestyrelsen finder derfor ikke grundlag for at udarbejde to forskellige kontrolinformationsmærker.

Apoteker og andre virksomheder, som den 1. oktober 2023 har en kontrolinformationsblanket, får tilsendt det nye smileymærke med fødevarekontrolsymbol i løbet af oktober 2023.

DSK bemærker, at Fødevarestyrelsen har oplyst, at der ikke på nuværende tidspunkt sker ændringer på findsmiley.dk, hvorfor DSK foreslår, at det på sigt ændres, så den historik, der er på smileymærket, svarer til den historik, der er på findsmiley.dk.

Fødevarestyrelsen bemærker, at der ikke er planer om at reducere forbrugerinformationen på Findsmiley.dk. Forbrugerinformationen på smileymærket er forenklet, men QR-koden gør, at den samlede forbrugerinformation ikke er forringet.

Landbrug & Fødevarer og HORESTA anfægter bestemmelsen i § 18 om, at Fødevarestyrelsen offentliggør kontrolresultater, herunder bødestørrelser, før de administrative klagemuligheder er udtømte, bødeforelægget er endeligt vedtaget, eller der er faldet endelig dom, og at der fortsat ikke kan klages over offentliggørelsen af kontrolresultater.

Fødevarestyrelsen bemærker, at bestemmelsen i § 18 er en videreførelse af §§ 17, 25 og 26 i den gældende fødevarekontrolbekendtgørelse af 1. januar 2021 og ikke nye regler for offentliggørelse af kontrolresultater. Reglerne følger af lov nr. 279 af 25. april 2001 om ændring af fødevareloven. Af bemærkningerne til den foreslåede § 68, stk. 1, fremgår bl.a., at der med den foreslåede ændring af fødevarelovens bestemmelse om offentliggørelse af kontrolresultater åbnes mulighed for, at fødevareministeren kan fastsætte regler om, at offentliggørelse kan ske, når tilsynsmyndigheden har gennemført kontrollen, og inden klagemulighederne er udtømt.

HORESTA bemærker med henvisning til tidligere høringssvar, at den såkaldte forenkling af smileysymbolet jf. bilag 6 principielt ikke følger sanktioneringsprincipperne i lovgivningen. Ifølge HORESTA fremstår mindre og store overtrædelser på samme måde over for omverdenen og kan tolkes som om, at regelefterlevelsen og i værste fald også fødevaresikkerheden er blevet dårligere i Danmark. Restauranter mv. med tæt kundekontakt bliver hårdt ramt og offentligt udstillet, når de ikke opnår en glad smiley efter et kontrolbesøg.

Fødevarestyrelsen bemærker, at reduktionen af smileysymboler fra fire til tre blev truffet på baggrund af konklusionerne fra evalueringen af Smileyordningen, hvorefter smileyerne med stort og lille smil kunne forveksles, hvis man så på de enkelte smileyer, og reduktionen til tre smileyer ville gøre det mere enkelt at forstå for forbrugerne.

Landbrug & Fødevarer finder, at der er retssikkerhedsmæssige problemer forbundet med bestemmelsen i § 19, stk. 4, hvorefter virksomhederne kan få offentliggjort virksomhedens eventuelle bemærkninger på op til 300 karakterer til de seneste 4 kontrolrapporter på www.findsmiley.dk. Som et minimum foreslår Landbrug & Fødevarer i stedet, at § 19, stk. 4 ændres fra "karakterer" til "ord".

Fødevarestyrelsen bemærker, at bestemmelsen allerede fremgår af § 21, stk. 3, i den gældende bekendtgørelse af 1. januar 2021, og at det er få virksomheder, der anvender denne mulighed. Men Fødevarestyrelsen vil være opmærksom på ønsket i forbindelse med senere ændringer af Findsmiley.dk.

Ophævelse af bestemmelse om fremsendelse af kopi af kontrolrapport til forbrugeren på forlangende

Dansk Erhverv er tilfreds med, at den tidligere bestemmelse om fremsendelse af kopi af kontrolrapport til forbrugeren på forlangende ophæves.

HORESTA bemærker, at det også i relation til kunder/gæster bør fremgå om tillægssiden skal udleveres på forlangende, hvilket i givet fald vil i så fald stride imod forenklingen og digitaliseringen af kontrolrapporten.

Fødevarestyrelsen bemærker, at tillægssiden ikke er omfattet af den gældende bestemmelse om fremsendelse af kopi af kontrolrapport til forbrugeren på forlangende.

Administrative konsekvenser

Erhvervsstyrelsen Område for Bedre Regulering (OBR) har vurderet, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

Fødevarestyrelsen har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet. OBR har ingen bemærkninger hertil.

Ændringer i udkast til bekendtgørelse efter høringsfristens udløb

De modtagne høringssvar giver ikke anledning til ændringer af det udkast til ny bekendtgørelse, som har været i høring.

Notat og høringssvar offentliggøres på Høringsportalen.

Med venlig hilsen

Helene Tranderup Olesen